

Беш вақт намознинг вақтларини билиш лозимлиги | Ҳадис дарслари (277-дарс)

19:00 / 11.04.2024 2150

يَضَرُ وَرْمَعْ نَبْهَلَلِ رَذْبَعْ نَعْ
لُوسَرَلْيُسْ لَاقْ نَعْ هَلَلَ
يَلْعَهَلَلِ اَيْلَصَهَلَلِ
تَأَوْلَصَلِ تْقَوْنَعَ مَلَسَوْ
اَمْرَحَفْلِ اَلَاصُتْقَوْ لَاقَفْ
سْمَشَلِ اُنْرَقْ عُلْطَيْ مَلَ
اَذِرْهَظَلِ اَلَاصُتْقَوْ لَوْلَا

نْ طَبْ نَعْ سْمِش لِتَلَازْ
رُصَعْ لِرُضْحَيْ مَلْ آمِسْلَا
مَلْ آمِرُصَعْ لِةَالصُّتْقَوَوْ
طُقْسَيْ وُسْمِش لِاَرْفْصَتْ
ةَالصُّتْقَوَوْ لِوَالاَهْنْرَقْ
آمُسْمِش لِتَبَاعْ اَذِإِبْرَعْ مَلْ
تْقَوَوْ قَفْش لِطُقْسَيْ مَلْ
فْصَنْ يَلِإِءَاشْعَلْ لِةَالصَّ
اَلِإِسْمَخْ لِاُهَوَرْ لِيَلْلَا
يَرَأْخُبْ لَا

Абдуллоҳ ибн Амр розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади.

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламдан намозларнинг вақти ҳақида сўралди. Бас, у зот:

«Бомдод намозининг вақти қуёшнинг аввалги шохи чиқмагунча,
Пешин намозининг вақти қуёш осмон қорнидан заволга кетганидан
Асрнинг вақти киргунича, Аср намозининг вақти қуёш сарғайиб,
аввалги шохи ботгунича, Шом намозининг вақти қуёш ғойиб
бўлганидан шафақ тушгунича, Хуфтон намозининг вақти кечанинг

ярмигача», дедилар».

Бешовларидан фақат Бухорий ривоят қилмаган.

Шарҳ: Очиқ-ойдин кўриниб турибдики, бу ҳадиси шарифда Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам асосан, ҳар бир намознинг охирги вақтини баён қилмоқдалар. Эҳтимол, савол намозларнинг охирги вақти ҳақида бўлгандир. Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам уларни баён қилиб, шомнинг охирги вақти шафақ ғойиб бўлгунича бўлса ҳам, олдинги вақтида ўқиш яхшилигини таъкидлаган бўлишлари мумкин. Хуфтоннинг охирги вақти ушбу ҳадис айтилган пайтда кечанинг ярмигача бўлган бўлса ҳам, кейинчалик тонг отгунича, деб ҳисобланган.

وَسَلَّمَ رَبِّ الْجَنَّاتِ
وَسَلَّمَ صَيْبَنَلِ الْمَلَائِكَةِ
وَسَلَّمَ قَافَ الْمَلَسَ وَيَلَعَ
وَسَلَّمَ طَلَابَ الرُّطُولِ
وَسَلَّمَ شَلَا وَرْصَاعَلَا وَ
وَسَلَّمَ عَلَا وَتَبَحَّ وَذِي بَرْعَمَلَا وَ
وَسَلَّمَ اُولَقَ زِيَادَةَ لَجَعَ سَانَلِ رُثَكَ زِيَادَةَ
وَسَلَّمَ حَبَّصَلَا وَرَخَأَ
وَسَلَّمَ ذِمْرَتَلَا مَلِإَسَمَخَلَا

Жобир розияллоху анхудан Набий соллаллоху алайҳи васалламнинг намозлари (вақти) ҳақида сўралди.

«Бас, у киши:

«У зот соллаллоху алайҳи васаллам Пешинни қуёш қиздирган пайтда, Асрни қуёш тирик турганида, Шомни қуёш ботганида, Хуфтонни одамлар кўп бўлса, эртароқ, оз бўлса, кечроқ, Бомдодни тонг қоронғисида ўқир эдилар», деди».

Бешовларидан фақат Термизий ривоят қилмаган.

Шарҳ: Жобир ибн Абдуллоҳ розияллоху анху Набий соллаллоху алайҳи васаллам даврларида ўзлари кўрган ҳолатни баён қилмоқдалар. У кишининг айтишларича, Расули акрам соллаллоху алайҳи васаллам одатда Пешин намозини заволдан кейин, қуёш қиздирган пайтда ўқир эканлар.

Арабларда бу вақт «ҳожира» дейилади. Бунда ҳижрат маъноси бўлиб, ҳаво исиб кетганлиги учун ҳамма ишини ташлаб, уйига қараб ҳижрат қиласидиган — қочадиган вақти бўлади.

«Асрни қуёш тирик турганида» ўқир эканлар.

Бу – қуёшнинг ранги ҳам, иссиқлиги ҳам ўзгармай турганида, яъни ботишига яқинлашмай туриб, деганидир. Кўриниб турибдики, Набий соллаллоху алайҳи васаллам Аср намозини ҳам худди Пешин каби олдинги вақтида ўқиган эканлар.

«Шомни қуёш ботганида» ўқир эканлар.

Бу ҳам бошқа намозлар каби дастлабки вақтида ўқишидир.

«Хуфтонни одамлар кўп бўлса, эртароқ, оз бўлса кечроқ» ўқир эканлар.

Хуфтонда вақт bemalol бўлгани ва иш ёки дам олишга шошилинмагани учун у жамоат етарли бўлса, эртароқ, бўлмаса, одам кўпайишини кутиб, кечроқ ўқилар экан.

«Бомдодни тонг қоронғисида ўқир эдилар».

Тонг отганидан кейинги қоронғилик даври ҳам Бомдод намозининг олдинги вақти ҳисобланади.

Ушбу ҳадисдан олинадиган фойдалар:

1. Беш вақт намознинг вақтларини билиш лозимлиги.
2. Намозни вақти кириши билан ўқишга шошилиш кераклиги.

Бошқа ривоятларда Пешинни бир оз ҳаво совиганда, Бомдодни ёруғлик яхши тарқаганда ўқиш ҳам зикр этилган.

3. Жамоатни кўпайтиришни кутиб туриш жоизлиги.
4. Олим кишилардан савол сўраб туриш кераклиги.
5. Сўралган нарсанинг ўзига жавоб бериш жоизлиги.

«Ҳадис ва ҳаёт» китобининг 4-жузи асосида тайёрланди.